HAKKA SAYGI AHDE VEFA

HÜRBİLEK

YIL: 1. — SAYI: 11 İDAREHANE: ANKARA CADDESİ İZZETTİN HAN No. 22 Tel: 21648 CUMARTESİ 17 TEMMUZ 1948 FİATI 10 KURUŞ

Askeri Fabrika İşçilerine Doğum Yardımı Yapılacak

Ali Rıza Arı'nın tefsir teklifi B. M. M. karma komisyonunda ittifakla kabul edildi

Ankara milletvekili Mebrure Aksoley

Ankara (Özel) — İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin askıda kalan birçok işçi hakları için Ankarada teşebbüse geçtiğini bundan evvelki sayılarımızda bildirmiştik. Birlik, Başbakanlığa ve Çalışma Bakanlığına başvurmuş ve çıkan kanunların tatbikatından şikâyet etmişti.

Bunun üzerine, işçi dâvası uğrunda büyük gayret gösteren İstanbul milletvekili Ali Rıza Arı, Büyük Millet Meclisine iki tefsir teklifi yapmıştı. Askerî fabrikalardaki işçilere doğum yardımı yapılması hususunda Ankara milletvekili sayın Mebrure Aksoley de aylardan beri sıhhatini feda edercesine bir gayretle çalışmakta idi. Ali Rıza Arının tefsir teklifini incelemek için bir karma komisyon kurulmasına karar verildi. Sayın Mebrure Aksoley karma komisyona seçilen âzaları birer birer dolaşmış, komisyonun bir an evvel kurulması için büyük gayretler sarf etmiş ve nihayet Meclisin tatilinden evvel komisyon, Ali Rıza Arının teklifini inceliyerek ittifakla kabul etmiştir. Komisyonun kararı Meclisin tatilinden evvel heyeti umumiyeye sevk edilecektir. Meclis heyeti umumiyesinin işçilere gösterdiği sempati malûm olduğundan askerî fabrikalarda çalışan işçilere yapılacak doğum yardımlarının artık kanunî şekil alacağına muhakkak nazariyle bakılabilir.

Meclis Tatile Girerken

Dr. Rebi BARKIN

Türkiye Büyük Millet Meclisi yaz devresinin son içtimalarını yapmaktadır. Bu yazımız çıkıncaya kadar, Meclis tatile girmiş olacaktır. Bu yaz devresinde işçinin beklediği bir çok kanunlar çıkmadı İşçi meyustur.. Bunun bir sebebi işçilere müteallık kanunların hazırlanmasında Çalışam Bakanlığının gerktiği gibi bir faaliyet göstermemiş olması, diğer sebebi de demokrasi icabı olarak ardı arkası gelmiyen sözlü sorulardan Meclisin verimli bir çalışmaya imkân ve fırsat bulamamasıdır.

Sözlü soruların bir tanesi çok mühimdi. Bu, Denizli Milletvekili Hulûsi Ural'ın, memleketteki iş hayatı, işçilerin perişan ve acınacak durumları ve çok düşük olan işçi yevmiyeleri hakkındaki 22 maddelik uzun sözlü sorusu idi. İşçiler, kendi toplulukları dışında kendi dâvalarile bu kadar hararetle ilgilenen kimselerin mevcut olmasından dolayı çak memnundurlar. Bunu, Hulûsi Ural'a Türkiyenin dört bucağındaki işçiler tarafından gönderilen telgraflar ve mektuplar göstermektedir.

Fakat, sözlü sorudan ne çıktı? Bu, işçinin yüreğine biraz soğuk su serpti, fakat ateş gibi yanan o yüreğin üzerine serpilen sular uçup gitti.

Sözlü soruda bahis mevzuu edilen bir sürü dâvadan hiç birinin halli yolunda bir tedbir alınmadı. Memlekette sendikalar kurulmağa başladıktan sonra maişetini günlük beden gücü ile sağlayan vatandaşların dertleri, vuzuhla ortaya çıktı. Bunlar, yeni peyda olmuş derdeler değildirler, Bunlar müzmin, yıllar yılı devam eden dertlerdir. Sendikalar yokken, bu dertler ortaya çıkmaz. bunun zehiri işçinin içine akıp giderdi. Şimdi sendikalar bu dertlere makes oluyorlar.

Memleketteki iş hayatının tanzimi ile görevli olan Çalışma Bakanlığı, Sendikalarla temas ederek bu dertleri anlamakta gayret göstermiyor değil!. Meselâ, geçen kışın sonunda Çalışma Bakanı Tahsin Balta, İstanbula gelerek günlerce sendika başkanları ve idare heyetlerile görüştü.

Dertlerinin anlatılmasında, işçilerin kusur ettikleri iddia olunamaz. Bu toplantıların hemen hep-

(Arkası sahife 2 de)

Gece Postası aklının ermediği işe burnunu sokmasın!

Şehrimizde Gecepostası adında bir akşam gazetesi intişar etmektedir. Bu gazete son zamanlarda işçi meseleleriyle alâkadar olmıya başladı. Başlangıçta neşriyatında samimî hareket ettiği için işçi arasında bir hayli rağbet gördü. Fakat, gittikçe gayenin değiştiğini ve işçi hakkındaki yazıların işçi davasına zarar verecek derecede bozulduğunu görmekteyiz. İşçi meseleleri hakkında havadis bile yazabilmek için, bu dava hakkında az çok bir şeyler bilmek lâzımdır. Eski Babıâli gazeteciliği ile işçi davası desteklenemez. İki sendikanın başkanları arasındaki bir ihtilâfı, yalnız bir tarafı dinliyerek, (Sendikalar arasında ihtilâf var) başlığı altında neşretmek, işçiye karşı düşmanca bir harekettir. Çünkü bu başlık, altındaki havadis ne şekilde yazılmış olursa olsun işçi arasında bozgun yaratır.

Bu gazete, bu kadarla da kalmıyarak, bir başka nüshasında (Sendikalar kapanıyor), başlığiyle bir yazı daha neşretmiştir. Nihayet, 12 Temmuz pazartesi günü çıkan Gece postasında (İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Başkanı Bay Yaşar ansızın istifa etti) başlıklı bozguncu bir yazı okuyarak hayrette kaldık. Çünkü böyle bir şey yoktur. Zaten yazının sonlarında Başkanın istifa-

(Devamı 2 nci sayfada)

GÜCENMECE YOK!

Hızır mı? Azrail mi?

Haliçdeki fabrikaların hasta işçilerini bir çırpıda muayene eden dirayetli bir doktor varmış. Yalan söylemiyelim ya 15 veya 20 fabrikanın doktorluğu bu zata tevdi edilmiş. Nerde hasta olsa Hızır gibi imdada yetişirmiş.

Diyeceksiniz ki, bizim işyerlerimiz haddinden fazla gayri sıhhi, işçimiz bakımsız ve sık sık hasta olur, Haliçte bazan Ezrail bile işine yetişemiyor da bu Hızır doktor, bırakın can almayı can vermiye nasıl yetişir?

Eh, ne yapalım? Doktor her zaman hızır değildir ya! Bazan azrailin yetişemediği yere o gider. Bir doktor 15 fabrikaya bakarsa zaten başka türlü olamaz.

NOKTA

Birlik Başkanı Yaşar İyidoğan diyor ki:

Artık Gazetemiz var sesimizi duyuracağız

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği yönetim kurulu toplantı halinde

Hürbilek'in İstanbul İşçi Sendikaları Birliği tarafından devralınması münasebetiyle, birlik namına çıkan bu ilk nüsha için kendisinden beyanat istiyen muhabirimize, birlik başkanı B. Yaşar İyidoğan şunları söylemiştir:

«— Bilindiği gibi, Hürbilek'i B. Dr. Rebi Barkın çıkarmakta idi. Şimdiye kadar intişar eden 10 sayısında gazete daima işçi dâvasını desteklemiş ve tam bir işçi gazetesi olduğunu göstermiştir.

Birliğimizin, hattâ sendikalarımızın tüzüklerinde, vazifelerimiz meyanında gazete veya mecmua çıkarmak da vardır.

Hakikaten teşekküllerimizi, netice itibariyle dâvamızı yürütebilmek için hiç olmazsa haftalık bir gazeteye şiddetle muhtaçtık.

İşte artık böyle bir gazeteye sahibiz. Bundan sonra, sesimizi daha kuvvetle duyurabileceğimiz için çok memnunuz. Şimdiye kadar başkalarının ağziyle bağırıyorduk ve tabiatiyle birçok yerlerde sesimiz boğulup gidiyordu. Başka bir gazetede dertlerimizden bahsettirmek için günlerce uğraştığımız oldu. Fakat şimdi işçinin haklı sesini haykıracak bütün bir gazete emrimizdedir. Ekseriya kulağının dibinde, davul zurna bile çalınsa az gelecek kimselerle karşılaşıyorduk.

Birlik başkanı Yaşar İyidoğan

Artık gazetemiz var. Biz yazmaktan usanmıyacağız, bakalım onlar susmakta inat edecekler mi?

B. Yaşar İyidoğan gazetenin ilerisi hakkında düşüncelerini şöyle belirtti:

«— Türkiyedeki bütün sendikaların

(Devamı 2 nci sayfada)

SAYIN Okuyucularımıza

Bilindiği gibi gazetemizin kurucusu Bay Dr. Rebi Barkın'dır. Sosyal meselelerle öteden beri meşgul olagelen Doktor, (Hürbilek)i tesis ve neşretmekle işçi davasına büyük bir hizmette bulunmuştur.

Memleketimizde, henüz geniş kütlelere hitap eden bir sınıf gazetesi mevcut değildir. İşte bu boşluğu (Hürbilek) doldurmuş ve şimdiye kadar ki neşriyatı ile, ileride işçi efkârını temsil edecek yegâne gazete olmıya hak kazanmıştır.

Yurdumuzun bütün sanayi bölgelerinde faaliyete geçen işçi sendikalarının büyük ve müşterek davayı destekleyecek bir gazetenin her şeyden evvel bütün hukuku ile kendi öz malları olmasını istemeleri tabiidir. İstanbul İşçi Sendikaları Birliği bu düşünce ve arzuya uyarak (Hürbilek)i sahibinden istemiş ve iyi karşılanmıştır. Artık, bu sayıdan itibaren gazete, Sendikalar Birliğinindir. Gazetenin neşriyat müdürlüğünü yine Sabahattin Selek yapacaktır.

(Devamı 2 nci sayfada)

Bir İş Müfettişi mahkemeye verildi

Ankaradaki meşhur Karpiç Lokantasında çalışan bir garsonu haksız olarak işten çıkarılmasından dolayı hakkının aranması için Ankara Garsonlar Sendikasına başvurmuş, sendika da gereken işlemleri yapmış, Bölge Çalışma Müdürlüğü işin tahkiki için lokantaya bir müfettiş göndermiş, fakat müfettiş beyi lokantada izaz ve ikram etmişler, yedirip içirmişler, o da işçinin aleyhine haksız olarak rapor vermiş. Sendika da müfettiş beyin bedava yemek suretiyle menfaat temin ettiği hakkında deliller elde etmiş. İş Çalışma Bakanlığına aksetmiş, Bakanlık şikâyeti ve delilleri yerinde görerek iş müfettişi Niyaziyi mahkemeye vermiştir. Dâvaya 5 inci Asliye Ceza Mahkemesinde başlanmıştır. Ankara işçileri arasında büyük ilgi uyandıran bu dâva kalabalık bir kütle tarafından dikkatle takip olunmaktadır.

Hâdiseler karşısında

Yem borusu mu?

Büyük Millet Meclisinin kış devresinin ortalarında iki Zonguldak Milletvekili birleşip, ücretli pazar tatili hakkında bir kanun teklifi yaptılar. Bu milletvekillerinden biri, işçi dâvasındaki alâkası ile tanınmış profesör Emin Erişirgil, öteki de Zonguldak işçi Milletvekili Sabri Koçer.

Öyle ya, işçilerin pazar tatili hakları değil mi?. İnsanlık tarihi başladığındanberi yedi güne bir hafta demişler ve bunun da bir gününü tatile ayırmışlar. Bir çok dinlerde tatil günü çalışmak, hattâ haram sayılır. Devlet memurları, ticarethanelerde tezgâhtarlar, Banka memurları, devlet fabrikalarının memurları, hattâ kapıcıları ve hademeleri bile, pazar günü çalışmaz ve parasını alırken, işçinin günahı nedir ki pazar günü hakkı olan tatilini yaparsa, parasını alamaz?.

Hepimiz sevindik, bravo şu iki Milletvekiline dedik. Meclisin kış devresi bitti, tatil geçti, yaz devresi geldi. Derken, bunlardan biri her halde işçinin hayır duasını aldığından olacak ki, Bakan oldu. Ümidimiz daha arttı:

— Artık, koskoca Bakan, kendi kanun teklifini kabinede ve Mecliste tabiî yürütür...

Dedik. Ama kanun teklifi hâlâ Meclisin komisyonlarında sürünüp duruyor. Hükûmet, istedi mi, kanun teklifleri için Mecliste bir karma komisyon kurulur. (İvedilikle) müzakere kararı alınır. Bir de bakarsın şıp diye kanun çıkıverir. Amma!, tersine, kimsenin tutmadığı bir kanun olursa, kaplumbağa süratile bile ilerliyemez. Allah, kimseyi elden ayaktan düşürmesin...

Meclis, bu yazımız çıktığı zaman kapanmış olacak, kanun yine kalacak. Bu kanunu teklif eden sayın profesör Bakanla, sayın işçi Milletvekili ne yapıyorlar?. Her ikisi de iktidar partisi olan C. H. P. nin Milletvekili.. Bu partinin proğramında ücretli pazar tatili aynen yazılı... Olamıyacak şey ise, bunu parti neden proğramına koydu?. Yoksa işçilere suzinâk faslından bir yem borusu mu çektiler?.

Sayın Erişirgil, işçinin hayır duası kadar, bedduası da vardır!.

T. SEVEN

Meclis tatile girerken

(Baştarafı sahife 1 de)

sinde, ben de bulundum.

Acılar meydanda yaralar açıktı Bunu Bakan da, bizzat gördü ve anladı. Fakat bu temaslardan beri 5 - 6 ay geçtiği halde, fiilî bir netice alınamadı.

İşçiler, İş Kanununun bir çok maddelerinin iyi işlemediğinden şikâyetçidirler. Bunu Bakan da kabul ve tasdik ediyor. İşçiler iş hukukunun bugünkü mahkemelerle sağlanamadığını söylüyorlar. Bakan da (Evet!) diyor, iş mahkemeleri tesis edeceğim diye vaidde bulunuyor. İşçiler, memleket için çok faydalı birer sosyal teşekkül olan sendikaları, bir çok iş verenlerin sabote ettiklerini, sendikalara giren, buralarda faal vazife alan arkadaşlarının kulaklarından tutulup iş yerlerinden atıldıklarını söylüyorlar, yüzlerce misal veriyorlar işlerinde garanti istiyorlar. Bakan bunu da kabul ediyor, hak veriyor İşçi, çıkan bir çok kanunların tatbikatında aksaklıklar olduğunu, adaletsizlikler yapıldığını söylüyor. 2 liraya kadar olan gündelik işçi kazançlarının vergiden muafiyeti hakkaındaki kanunun, tatbikatta ne neticeler verdiğini, işçi anlatıyor, figan ediyor. Bakan, bunu da haklı buluyor.

Işçi, ihtiyarladığı zamanki karanlık durumunu yana yakıla anlatıyor, ihtiyarlık sigortası istiyor Bakan, bu işte de işçiye hak veriyor..

Uzatmıyalım, işçi ne derse Bakan da (Evet!) diyor. Çünkü işçi haksız bir şey istemiyor, Bakan da hukuk profesörüdür, hak denilen şey, onun mevzuudur, elbette aralarında ihtilâf olamaz!.

Fakat, gelgelelim tatbikatta: aylar geçiyor, Meclis kış devresinden tatile, tatilden yaz devresine, yaz devresinden de şimdi tekrar tatile giriyor. Bakanın (Evet!) dediği şeylerden bir tanesi bile yapılmamış!.

Bunun sebebi acaba nedir?. Bu üzerinde ehemmiyetle durulacak bir mevzudur. İşçiye herkes hak veriyor, fakat fiiliyatta bu hak, işçiye nasip olmuyor!. Bizce, bunun sebebi, işçinin devlet mekanizması dışında kalmış olması, Mecliste ve siyasi partilerin içinde, fiilen temsil edilememiş olmasıdır.

Her hak, ısrarla takip ve mücadele neticesinde alınır. Bugünkü durumda işçi ağlıyor, devletten âfet bekliyor. Halbuki yapılması gereken şeyler, bir lûtuf ve atıfet değil, sosyal bünyemizdeki yaraların tedavisidir. Bu sebepten işçinin kendi hayat dâvaları ile fiilen meşgul olması, hakkını aramak için mecliste ve siyasî partilerin bünyesinde önemli yerler işgal etmesi lâzımdır. Yoksa işçi dertleri daha pek çok anlatılır ve daha pek çok defa onlara pratik bir faydası olmadan hak verilir.

Dr. Rebi BARKIN

Yaşar İyidoğan diyor ki:

(Baştarafı sahife 1 de)

delâletiyle işciden büyük alâka ve yardım göreceğimizi ümit ediyoruz. Gazeteyi elbirliğiyle kısa zamanda günlük yapmak azmindeyiz. Bu gayeye merhale merhale gideceğiz. Vaziyet biraz tebellür ettikten sonra gazeteyi haftada iki defa çıkaracağız.

Son söz olarak şunu söylemek isterim ki, gazetesini hiçbir şey beklemeden işçiye devreden sayın Dr. Rebi Barkın büyük bir fedakârlıkta bulunmuştur. Kendisine birlik namına teşekkür ederim.»

Gece Postası aklının ermediği işe karışmasın

(Baştarafı sahife 1 de)

sının kabul edilmediği yazılıdır.

İşçi bu gazeteye karşı o derece samimî davranmaktadır ki, muhabirini hiç bir toplantısında dışarı çıkarmak lüzumunu hissetmemiştir. İşçinin bu centilmence hareketinin karşılığı bu tarz bir neşriyat mıdır?

Hülâsa, Gece postası aklının ermediği işe burnunu sokmaktan vazgeçsin. Yaptığı neşriyatla, ya işçiye iyilik mi, kötülük mü ettiğini bilmiyor, yahut samimî değil. Eğer samimiyet iddiasında ise her şeyden evvel matbaasında çalışan kendi işçisini memnun etmelidir.

ABONELERİMİZE

Gazetemize abone olupta kendisine gazete gitmiyen okuyucularımızın idarehanemize müracaatla keyfiyeti bildirmelerini rica ederiz.

Dağ fare doğurdu!

İş kanununun 45 maddesi değişecek denilirken yalnız 5 maddesi değişiyor

Çalışma Bakanı birkaç defa İstanbula geldi. İşçilerle görüşmeler yaptı, işçi sendikaları İş Kanununun 16 yıllık tatbikatında görülen aksak tarafları anlattılar. Hattâ bir de matbu (dilekname!) sundular. Bu görüşmelerde İş Kanununun tam 45 maddesinin sakat olduğu meydana çıktı, Bakan ve müşavirleri bunu uygun buldular. Bu görüşmeler üzerinden yarım yıl geçti. Bu müddet zarfında Bakanlık ancak 5 maddenin tadilini hazırlıyabilmiş! Gerçi değiştirilecek maddeler en önemli olanlarıdır. İnşallah bu tadil işi de işçinin beklediği öteki kanunlar gibi yıllar yılı sürmez. Değişecek maddeler şunlardır:

2 nci madde; bu madde İş Kanununun 10 kişiden fazla işçi çalıştırılan yerlerde tatbik edilebileceğini kaydetmekte idi. Yeni tasarıya göre çalıştırılan işçi bir kişi dahi olsa kanundan faydalanacaktır.

5 inci madde; kanunda devlet hizmetindeki işçilerin İş Kanununa tâbi olmadıkları belirtilmişti. Son şekle göre devlet ayrı tutulmamış ve gerek özel, gerek devlete ait müesseselerde çalışan bütün işçilerin kanunun çerçevesi dâhiline gireceği bildirilmiştir.

13 üncü madde; işçilerin bilâsebep işten çıkarılamıyacağı daha kesin inancalarla sağlanmıştır.

32 nci madde; asgari işçi ücretleri tasarı kabul edildiği takdirde her altı ayda bir vilâyetlerde toplanacak olan özel komisyonlar tarafından tesbit edilecektir.

Bu ek kanun tasarısı kabul edildiği takdirde işçilerin uzun zamandan beri uğradıkları zorlukların mühim bir kısmı halledilmiş olacaktır.

Ücretli hafta tatili

Hakkındaki kanun teklifini Ekonomi Encümeni reddetti.

Ankara (Özel) — Zonguldak milletvekilleri Emin Erişirgil (şimdi Tekel Bakanı), ve Sabri Koçer tarafından geçen kış devresinde teklif edilen ücretli pazar tatili hakkındaki kanun teklifini, Büyük Millet Meclisi Ekonomi Encümeni reddetmiştir. Gösterilen sebep teklifteki vuzuhsuzluk ve (devamlı işçi) mefhumunun iyice tarif edilememiş olmasıdır. Teklif sahiplerinin dâvaları üzerinde ısrarla duracaklarını ve işin arkasını bırakmıyacaklarını ümit ederiz.

Malûliyet baremi

Ankara (Özel) — Yıllardan beri devlet dairelerinde sürünen iş kazaları malûliyet baremi geçen hafta Devlet Şûrasınca onaylanmış ve Resmî Gazetede ilân edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu barem bilhassa malûliyet derecesi %30 a kadar olan işçilerin tazminatlarını defaten almalarını sağlıyacağından büyük önemi vardır.

Ankara motörlü taşıt işçileri haklı çıktılar

Ankara (Özel) — Geçen sayımızda Ankara Belediyesi Otobüs İdaresi ile orada çalışan şoför, biletçi, garaj teknisyenleri ve işçileri arasında toplulukla iş ihtilâfı çıktığını yazmıştık. İhtilâfın konusu Otobüs İdaresi tarafından idarenin dahilî talimatnamesi gereğince işçilere verilmekte olan tekaüdiyeli ücretin yevmiye haline çevrilmesi idi. İdare bu işi hotbehot ve dahilî talimatnameyi işçilerin muvafakatiyle değiştirmeden yaptığı için işçiler buna itiraf etmişler, ihtilâf incelenmiş ve işçiler haklı görülmüştür. İhtilâfı Ankara Motörlü Taşıt İşçileri Sendikası idare etmiştir. Sendikanın bu mühim işte gösterdiği başarı tebrike lâyıktır ve sendikaları iş âlemindeki önemini gösterir. Bu iş sendikaların teşekkülünden evvel olsaydı işçiler (gık) demeden idarenin haksız muamelesine boyun eğeceklerdi.

Bulanık suda balık avı!..

HAFTANIN YAZISI

Meslekî teşekküllerin kıymetini bilelim

Yeni Ticaret Bakanı Sayın Cemil Barlas, bu hafta çarşamba günü tüccar ve sanayicileri, cuma günü de esnafı Eminönü Halkevinde toplayıp kendileriyle görüştü ve dertlerini dinledi. Tüccarın, sanayicinin ve esnafın da birçok dertleri ve şikâyetleri var. Bunların hepsi, sevgili okuyucularımı doğrudan doğruya ilgilendirmez. Yalnız, gerek tüccar ve sanayicinin, gerekse esnafın Ticaret Bakanından ısrarla rica ettikleri bir husus var ki, işçi arkadaşlarım ellerindeki nimetin kıymetini daha iyi bilsinler diye bundan kısaca bahsedeceğim.

1943 senesinde çıkan (Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu) ile bütün esnaf, esnaf odalarına; bütün tüccar ve sanayiciler ise Ticaret ve Sanayi odalarına mecburî kayda tâbi tutulmuşlardır. Bu odaları Ticaret Bakanlığı kurar, ve odaların gayesi de meslek hizmetlerini görmektir.

Fakat bu teşekküller kuruluşları ve çalışmaları itibariyle yarı resmî birer varlık oldukları için 5 senedenberi hemen hemen hiç bir hayırlı iş yapamamışlardır. Evvelâ kayıt mecburiyeti esnafın ve tüccarın canını sıkmaktadır. Saniyen, aidat olarak odalar her sene yüzbinlerle lira topladıkları halde sevk ve idare esnafın ve tüccarın elinde olmadığı için beklenilen netice alınamamaktadır. Bol bol memur, lüzumundan fazla kırtasî muamele, Bakanlığın müdahalesi ve nihayet memur zihniyeti bu odaları lüzumsuz birer teşekkül haline getirmiştir.

İşte, tüccar ve esnaf Ticaret Bakanından bu odaların lâğvını istemektedir. İstanbul Tüccar Derneği adına konuşan bir zat, hür ve müstakil meslekî teşekküllerin ehemmiyetini belirtti ve, odaların faydasız kalmasının en büyük sebebinin istiklâlden mahrum bulunuşu olduğunu söyledi.

Görülüyor ki, Tüccar, sanayici ve esnaf hür meslekî teşekküllere hasret çekmektedirler. İşçi, bu bakımdan bahtiyardır. Çünkü onun hür meslekî teşekkülleri yani sendikaları vardır. Bu konuya yine bu sütunda bir vesile ile temas etmiş ve Hürbilek'in 10 uncu sayısında (İşçiye açık mektup) başlıklı yazımda hür meslekî teşekküllerin biçilmez değeri üzerinde ehemmiyetle durmuştum. Maksadım, işçi arkadaşlarımın ellerindeki nimetin kıymetini tam manasiyle idrak etmeleridir. İnsanoğlu ekseriyetle bu hataya düşer. Her birimiz nice fırsatlar kaçırmışızdır. Gerçi işçinin elindeki bu nimet, kaçacak bir fırsat değildir. Fakat esas olan, en kısa zamanda gayeye ulaşmaktır.

Bugün memleketimizde, işçi davası halledilmiye doğru gidiyorsa, bunda sendikaların mühim rolü olmuştur. Eğer sendikalar kanunu bugünkü şekliyle çıkmayıp ta, esnaf odaları ve işçi sigortaları kurumu kanunundaki ruhu taşısaydı sendikaların daha kuruldukları günde felce uğramaları mukadderdi.

Kim ne derse desin Türk işçi sendikaları, hür meslekî teşekküllerdir, kıymetini bilelim.

S. SELEK

Sayın okuyucularımıza

(Baştarafı sahife 1 de)

(Hürbilek)in sahibi yalnız İstanbul İşçi Sendikaları Birliği değil, bütün Türk Sendikaları ve işçisidir. Gazetemizi kısa zamanda inkişaf ettirerek davamızın haline doğru daha emin adımlarla ilerliyebilmemiz için sendikaların ve işçi arkadaşlarımızın yakın alâkalarını beklemekteyiz.

Gazetesinin bütün hukukunu hiç bir taviz beklemeden bize devreden Sayın Dr. Rebi Barkın'a teşekkür ederiz.

Bazı mülâhazalarla şimdilik gazetinin boyunu küçülttük. Bu süretle haftada bir yerine bir kaç defa neşretmek imkânını bulacağız. Gazetenin eski aboneleri muteberdir ve kendilerine müddetleri bitinceye kadar gazete gönderilecektir.

İ. İ. S. Birliği.

Müsabakamız

Türk işçisinin hususiyetlerini bir cümlede, veciz bir şekilde en güzel ifade edecek işçiler arasında bir müsabaka açıyoruz. Müsabaka 23/Ekim/1948 Cumartesi günü sona ermiş olacak ve 30/Ekim/1948 Cumartesi günü çıkacak nüshamızda müsabakada kazananlar ilân edileceklerdir. Müsabakada 1 den 20 ye kadar derece alanlara şu ikramiyeler verilecektir:

1 inciye kol saati, 2 nciye ayakkabı, 3 üncüye gömlek, 4 üncüye dolma kalem, 5 inciye ipek kadın çorabı, 5 inciden 10 uncuya kadar (Hürbilek) in birer yıllık abonesi, 10 uncudan 15 inciye kadar birer kıymetli kitap, 15 inciden 20 nciye kadar birer kravat.

Müsabaka şartları:

1 — Müsabakaya iştirak edecek kimsenin bilfiil işçi olması,

2 — Gönderilecek vecizelerin şimdiye kadar söylenmemiş ve neşredilmemiş olması,

3 — Gönderilecek vecizenin 15 kelimeyi geçmemesi şarttır.

Müsabakaya iştirak edecek herkes bir vecize gönderecek ve sarih adresini bildirecektir.

Gönderilen yazılar, gazetenin tahrir heyeti tarafından ilk elemeye tâbi tutulacak ve beğenilenler sıra ile neşredilecektir. Müsabakanın hitamında derecelerin tayini için teşkil edilecek jüri heyetinin kimlerden ibaret olduğu okuyucularımıza ayrıca ilân edilecektir.

İlk Çalışma Bakanı Sadi Irmak

C. H. P. İstanbul müfettişi oldu

Bakanlığı zamanındaki icraatiyle işçilerin büyük sempatisini kazanmış olan eski Çalışma Bakanı Doktor Sadi Irmak, C.H.P. İstanbul ve Kocaeli bölgeleri parti müfettişliğine tâyin edilmiştir. Türkiye işçilerinin üçte biri bu bölgede çalışmaktadır. Bakanlık zamanında olduğu gibi bu yeni görevinde de işçi dâvasiyle yakın ilgi göstermesini Sadi Irmaktan bekler, başarılar dileriz.

YENİ BİR İŞÇİ SENDİKASI DAHA KURULDU

Konyanın Ereğli kazasında (Konya Ereğli Mensucat İşçileri Sendikası) adı ile bir sendika kurulmuştur. Bu sendikanın kurucularını tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz.

Kayseri Tekstil Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı ile 1 Saat

Vedat BAYDAR

Tekstil sanayii işçileri sendikası başkanı Bay Ahmet Narcı ile 15 gündür bir mülâkat yapmak istiyor, fakat mesai haricinde buna bir türlü imkân bulamıyordum.

Son pazar Kayserinin boğucu sıcağından kurtulmak için serin bir yer ararken, genç sendika başkanının sendikaya girdiğini gördüm. Mülâkat fikrini kuvveden fiile çıkarmak için hemen arkasından merdivenleri çıkarken «Hürbilek» namına kendisile mülâkat yapmak istediğimi söylediğim zaman:

— Görüyorsunuz işlerim o kadar çok ki, bir dakikamı bile israf edecek durumda değilim; dedi. Fakat «Hürbilek» gazetesi için bu mülâkatı memnuniyetle kabul ederim. Çünkü Türkiyemizde işçi davalarını «Millet» mecmuasından sonra ele alarak usanmadan takip eden, işçinin dertlerini dinleyerek deva bulmaya çalışan, ve işçiler tarafından zevkle okunan ilk gazetedir. Yalnız işçi arkadaşlarım ve ben de haftada bir çıkmasını az buluyoruz. Hiç olmazsa şimdilik haftada iki ve ilerde her gün çıkmalıdır.

Buzlu gazozlarımızı içerken; bu hususu gazeteme yazacağımı vaadederek ilk sualimi sordum:

— Fabrikada 11 saat mesai yaptığımıza göre Sendikayla esaslı bir şekilde nasıl alâkadar olabiliyorsunuz?

— Suallerinize en hassas noktadan başladınız. Hakikaten bu çok mühim bir davadır. Bütün çalışmalarımıza rağmen buna bir çare bulamadık. 7 de işe giriyorum. Tabii ki bu saatta işe yetişebilmek için 5,30 da kalmak zorundayım. 5,30 da kalkabilmek içinde kaçta yatmam gerektiğini siz hesaplayın. 19 da yorgun argın işten çıkar Sendikaya gelirim. Artık oradan çıkışımı Allah bilir. Ekseriya akşam yemeğimi 23 - 24 de yemek nasip oluyor. İş yerinde; hiç olmazsa günlük üye müracaatlarını dinlemek, hal çarelerini aramak üzere bir yer ve bir saat izin verilmesi için yaptığımız müracaatlar «Sendikanın fabrika dahili bir teşekkül olmadığı ileri sürülerek» red edildi. Hayret ettiğim nokta Tekel işçilerinin bilûmum sendikalarının Tekel fabrikaları dahilinde kurulmuş olmasıdır. Bu iş için Çalışma Bakanlığına bir mektup yazmak niyetindeyiz. Oradan tatmin edici bir cevap alabileceğimizi umuyoruz.

— Adana Mensucat işçileri sendikası «Sosyal yardım» tüzüğünü kaldırarak «Yardımlaşma Sandığı» kurmuşlar. Bunun için ne düşünüyorsunuz?

— Ben şahsen bunu çok doğru buldum. «Hürbilek» te S. Selek'in bu mevzu hakkında çok güzel bir makalesini okudum. Sosyal yardımı Sendikamızın bugünkü bünyesi kaldıracak durumda değil. Bu iş pekâlâ yardımlaşma suretile de olabilir. İlk genel kurul toplantısına bu hususta bir önerge sunmayı düşünüyoruz.

— Sendikaların iş birliği yapmaları hakkındaki düşünceniz?

— Muhakkak ki sendikalar aynı gaye ve maksatla çalıştıkları için mutlaka iş birliği yapmaları lâzımdır. İstanbulda «İstanbul işçi sendikaları birliği» adında 16 sendikanın toplandığını memnunlukla haber aldık. İsterdik ki, bu birlik kurulurken bizlerde bundan haberdar edilelim ve İstanbul işçi sendikaları yerine «Türkiye işçi Sendikaları birliği» kurulsun. Bu olmadığına göre Çalışma Bakanlığı hiç olmazsa senede 2 - 3 defa bütün Sendika temsilcilerini vilâyetlerimizden birinde toplayarak genel iş ve işçi davalarile yakinen alâkadar olsun.

— Sigorta kanununda «Verem ve Romatizma» nın mesleki hastalık olarak alınmamasını doğru buluyor musunuz?

— Bu işte çok büyük bir hataya düşülmüştür. Rica ederim % 75 rutubet ve 30° C. hararetli ve tozlu bir iş yerinde nasıl olur da insan ve romatizmadan kendini koruyabilir. Bu iki hastalığında mesleki hastalıklar içine alınması için Sendikamızca B. M. M.ne pek yakında bir müracaat yapmayı düşünüyoruz.

— Bir senedir işçiye mutat parça bez verilmiyor. Bu hususta sendikanız ne gibi bir tedbir aldı?.

— Bu iş için evvelâ Fabrika müdürlüğü ile temas ettik. Dağıtımın Ekonomi Bakanlığınca durdurulduğunu söylediler. Mezkûr Bakanlık, S. B. Umum Müdürlüğü ve Müessese müdürlüğü ile yaptığımız müteaddid muhabere neticesinde parça bez dağıtımını bütün S. B. Fabrikaları işçileri camiasına şâmil olmak üzere temin ettik. Senede iki partide 4 kilo olarak tevziata fabrikaca yakında tekrar başlanacaktır.

— Ücretlerin azlığından dolayı çıkan iş ihtilâfı hakkında ne düşünüyorsunuz?

— İş verenle; herhangi bir toplu iş ihtilâfına meydan vermeden işleri hâl etmek amacımızdı. Fakat pek açık olan ücret azlığını iş veren kabule yanaşmadı. Toplu iş ihtilâfına sebebiyet verildi. Ben şahsen ve beni çalışmalarımda daima destekliyen faal idare ve mürakabe heyeti arkadaşlarım, bu ihtilâfın çok yerinde olduğu kanaatındayız. Bu davayı kanuni müeyyideler çerçevesinde takip ve sonuçlandıran işçi mümessili arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç biliriz.

Kayseri Tekstil Sanayii İşçileri Sendikası yönetim denetim kurulları bir arada

Vilâyet Hakem heyetinin verdiği karar işçiyi tatmin eder vaziyette olmamakla beraber, asgari bir ücret kabul etmesi memnunlukla karşılanmıştır. Bizler bunu yıllardan beri Hükûmetten bekliyorduk.

— Sendikanız iş veren tarafından nasıl karşılanmaktadır?.

— İşveren vekili sendikamıza daima çok iyi hareket etmiş, bu centilmence hareketleri ile işçiler arasında büyük bir senpati yaratmıştır.

Kendisine teşekkür ederek ayrılırken:

— Unutmayın gazeteniz çok az çıkıyor. Hiç olmazsa haftada iki defa... Diyordu.

Vedat Baydar

Rus uşakları ibret alsınlar!

Rus işgali altındaki memleketlerin hali

Evvelki pazar gecesi İsviçre elçiliğinde bir suvare vardı. Bükreşin bütün tanınmış simaları, yabancı diplomatlar ve Sovyet kumandanları, zabitleri büyük üniformalariyle hazır bulunuyorlardı.

Büfe, İsviçreden getirtilmiş envai türlü yiyecek ve içeceklerle bezenmişti.

İki büyük salonda şık tuvaletlerile kadınlar, biraz durgunca olan havayı neşelendiriyorlardı.

Salonun bir köşesinde, Bükreşteki Sovyet komutanlarından general Youtkin, etrafına toplanmış olanlarla konuşuyor, biraz ötede muavini Albay Atkov şampanyasını içiyordu. İkisi de fazla imişlerdi.

Atkov şampanyasının içine votka karıştırıyordu.

Bu sırada, elçilik mensubininden mösyö Lorisch, zarif zevcesiyle beraber misafirleri etrafında dolaşırlarken Atkovu, rahatsız olduğunu görerek koluna girip yandaki küçük salona götürdüler.

Mösyö Lorisch birkaç dakika sonra gelerek, general Youtkin'i de salona götürmek istedi ve koluna girdi.

General, haşin bir tavırla kolunu çekerek, kendisinden geçmiş bir halde:

— Hayır, beni Moskovaya götüremezsiniz. Her şeyi unutmak için içmek istiyorum. Hayat acıdır. Bıktım artık... diyerek birdenbire tabancını çekti, herkesin hayretle açılmış gözleri önünde kalbine bir kurşun sıktı.

Kalabalık arasından koşan bir başka Sovyet generali, derhal Youtkin'i kucaklayarak yandaki küçük salona götürdü ve masanın üstüne sırtüstü yatırarak, elindeki tabancayı da oraya bırakıp, tekrar büyük salona döndü. Ve korku, hayret içinde bekleşenlere, bu arada ne yapacağını şaşırmış olan İsviçre elçisine:

— Üzülecek bir şey yok, dedi. Çok sinirli bir arkadaştı. Olan oldu, siz neşenizi kaçırmayın...

O bir kadeh votka doldurarak, İsviçre milleti sağlığına kaldırdı.

Üç dakika kadar geçmişti ki, Albay Atkov zilzurna sarhoş bir halde, üstü başı darmadağın, ceketinin düğmeleri kopmuş ve bir sandalyeyi göğsüne bastırarak, sarsıla sarsıla dans ediyormuş gibi büyük salona girdi.

Onu bu halde gören mösyö Lorisch, birdenbire aklı başına gelerek, zevcesini hatırladı ve küçük salona koştu.

Orada genç ve güzel zevcesini bir kanapenin üstünde baygın yatıyor buldu. İpek tuvaleti yer yer yırtılmış, saçları darmadağın olmuştu.

Genç diplomat dehşet içinde, olan biteni anlamıştı. Zevcesi, kendini bilmiyecek derecede sarhoş albayı teskin etmek için uğraşırken, beriki kudurmuş bir canavar gibi kadının üstüne atılmış, ve kadının bütün mukavemetine rağmen dev gibi vücudü ile onu altına alarak hayvani hislerine kurban etmişti.

Mösyö Lorisch bu sahne karşısında aklını kaybeder gibi olmuştu. Derhal yandaki odaya geçerek, General Youtkin'in ölüsüne yaklaştı ve oracıkta duran tabancayı alarak büyük salona geçti ve bir tek kelime söylemeden Atkov'un göğsüne üç kurşun sıktı.

Büyük salon kaçışan davetlilerin telâşı içinde çalkanıyordu.

Birkaç dakika içinde, salonda, İsviçre elçiliği memurları ile Sovyet general ve zabitlerinden başka kimse kalmadı.

İki ölünün cesedini Sovyet zabitleri kaldırıp götürdüler.

Diğerleri de ayrılırken, Sovyet generallerinden biri İsviçre elçisinden af diledi:

— Bu gece vuku bulan şayanı teessüf hâdiselerden dolayı kendim ve arkadaşlarım namına teessürümüzü arzeder ve affınızı dilerim...

Ve kapıdan çıkarken, mösyö Lorisch'e

— Sizin vaziyetinizi ve mazeretinizi takdir ediyoruz. Müteessir olmayınız. Bu kazanın raporunu yarın yazacağım. Elbette sizin hiç bir günahınız yoktur. Ancak mümkünse, yarın bize saat 16 da uğrıyarak, raporu imzalamanızı rica ederim.

Mösyö Lorisch ertesi günü, Sovyet askeri komutanlığına gitti.

Fakat, bir daha onu gören olmadı. Nerede bulunduğunu da bilen yok.

(La Presse) gazetesinden

BOLŞEVİK ZINDANLARINDA 12. SENE

Anlatan: *İ.T.A.*

Yazan: *NAZMİ SEVGEN*

(Her hakkı anlatana aittir. Mehaz gösterilerek iktibas ve nakledilemez.)

— 8 —

Her sakallı resme bakar, bu (Karl Marks mı, değil mi?) derlerdi. Her sarı çizmelinin baba olamıyacağı gibi her sakallı resmin de muhakkak (Karl Marks) olamıyacağını kestiremiyecek kadar dikkatsiz ve lâübali, aynı zamanda ahlâksızdılar, çok içerlerdi. Cübbeleri gibi elleri de ço kuzundu. Çok alçak gönüllü insanlardı. Pahada ağır veya hafif olmasına bakmadan her şeye el uzatırlardı. Belki de yenlerinin uzunluğu bu kötü huylarına mâni olmak içindi!..

Ruslar; Mogollara yaranmak, onları işlerinde kullanmak için el üstünde tutarlardı. Üniversitenin idare heyetinde onlara bol bol yer verilmişti. O hazretler de kendilerini bulunmaz bir matah sanır, bununla böbürlenirlerdi herkese...

1925 senesi yaz mevsimi geldi, çattı. Mektebi, Moskovaya 42 kilometre uzaktaki Udelniya sayfiyesine naklettiler. Orada büyük bina yoktu. Çam ağaçları arasında beheri ancak ellişer kişi alan münferit binalara dağıldık. Hocalarımız Vâlâ Nûreddin, Nazım Hikmet, Karadenizli İsmail, Hüsameddin (müstear adı Aziz), Şakir, Sarı Mustafa, Alimof, Sakamanyan, yine münferit ve daha güzel binalara kondular.

Yazlık kampta pek ders yoktu. Hepimize Rus askeri elbisesi ve teçhizatı dağıtıldı. Ukraynalı bir subayın kumandasında her gün muntazaman talima çıkıyorduk. Memleketlerimizde komünist ihtilâli çıkardığımız zaman işimize yarayacak olan talim hareketleri öğretiyorlardı bize. Ağır makineli tüfek kullanmak ve ateş etmek, diğer çeşitli silâhları kullanmak, tank sevk ve idare etmek, tanktaki silâhları kullanmak, dinamit atmak, tahrip işleri, tahkimat, barikat tesisi, sokak muharebelerinin eşkâli gibi hareketlerde bizi yetiştirdiler.

Kampta askeri elbise ile gezmek mecburi idi. Moskovaya gitmek yasaktı. Halbuki Vâlâ Nûreddin, Nazım Hikmet ve diğerleri sık sık gider ve gelirlerdi. Kampta ikinci işimiz, Vâlâ Nûreddinin Rusçadan Türkçeye tercüme ettiği kitapların Türkiyeye gönderilmek üzere tertip, tanzim ve ihzarı idi. Bu kitaplar birkaç tanedir. Hatırımda kalanı Mejmoe Marta - Mejdunarodniy Jenski Den - Sekiz mart, milletlerarası kadınlar günü» dür.

Kampta da nöbete kalkmamak, talimden kaçmak gibi sabotaj hareketlerimiz çoğalıyordu, memnuniyetsizliğimiz artmıştı. Temadi eden hallerimiz dolayısiyle, küçük burjuva temayüllerini kaybedemiyeceğimize hüküm verilmiş olsa gerektir ki hocalarımızdan müfrit komünist Hüsameddinin, on birlik grupun Rusyanın muhtelif mahallerine sürülmesine ve ancak bu suretle üniversitede disiplinin muhafaza edilebileceği fikrinde ısrar ettiğini, Vâlâ Nûreddinin de memlekete iademiz cihetine çalışmakta olduğunu işitmiştik. Bu hâyühuy içerisinde kamp hayatı geçiyordu. İaşemiz yine berbat; yalnız süt boldu. Kanasıya içiyor, gıda noksanını telâfiye çalışıyorduk.

Sonbahar geldi, mektebi Moskovaya naklettiler.

Moskovadan nasıl sürüldüm?

Menfi hareketlerimiz devam ediyordu. Hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Nihayet sürülmemize karar verilmiş. 1925 senesi aralık ayının soğuk, kavurucu bir gününde:

— Haydi bakalım ,idare kurulu sizi istiyor, marş! dediler.

Huzura çıktık, Sakamanyan, Alimof, Kuçimof ile birkaç Mogoldan mürekkep olan idare heyeti namına Sakamanyan pür'azamet hitap etti:

«— Siz yoldaşlar, üniversitede sürüp giden hallerinizden ötürü, istihsalâtta tatbikat görmek için fabrikalara gidiyorsunuz. Oralarda iyi çalışır, hakkınızdaki fena görüşleri sildirirseniz tekrar üniversiteye dönebilirsiniz. Aksi halde mekteple alâkanız tamamen kesilir. Buna göre hareket ediniz, uğurlar olsun yoldaşlar.»

Hiçbir şey söylemeden çıktık. Oradan kâtip odasına gittik. Elimize trene parasız binmek için birer vesika, yirmi beşer ruble para, gireceğimiz fabrika müdürüne hitaben yazılmış kapalı birer zarf verdiler. Beş gün içerisinde Moskovayı terk etmek mecburiyetinde bulunduğumuz tebliğ edildi. Ben Ukrayna'da Yenakiyef kasabası civarındaki Petrofeski kömür madenlerine sürülüyordum.

Kader... Başa gelmiş, çekeceğiz.

On bir arkadaşın hepsi muhtelif yerlere gidiyordu. Yatakhanede görüşmeğe, emre itiraz edip gitmemek çarelerini düşünmeğe başladık. Nihayet idare heyetine, memlekete dönmek istediğimizi ve bu maksatla da açlık grevi yapmağa başladığımızı bildirdik. Varakı mihü vefayı bu diyarda kimsenin okuyup dinlemiyeceğini bildiğimiz halde böyle bir jest yapmış bulunduk. İki gün aç kaldık. Üçüncü günü mektep müdürü geldi:

— Burası İngiltere değil, dedi, burada grev sökmez. ÇekayaÛ haber verirsem soluğu «Padval» da (1) alırsınız. Onun için emre itaat ederek derhal fabrikalarınıza hareket ediniz.

(Devamı var)

---

(1) Padval bodrum demektir. Bu, Rusyada dillere destan olan meşhur bir tabir... Çeka dairesinin altındaki bodruma işaret eder. Oraya giren mutlaka cenneti âlâyı boylar. Girip çıkan ne görülmüş, ne işitilmiştir.

Konya Ereğli mensucat işçileri sendikası

ANA TÜZÜĞÜ

SENDİKANIN ADI

Madde. 1 — Konya Ereğli Mensucat işçileri adı ile bir sendika kurulmuştur.

SENDİKANIN YERİ

Madde 2 — Çukur han civarı Arif Özele ait yeni inşa edilen binada.

SENDİKANIN AMACI

Madde. 3 — Sendikanın amacı üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak; mevcut kanunlar dairesinde iktisadî, içtimaî ve medenî seviyelerinin yükselmesine çalışmak; üyeleri arasında, tesanüt ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkemeler devlet daireleri ve özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

KURUCULAR

Madd. 4 — Sendikanın kurucuları şunlardır: Hasan İvgen, Halil İbrahim Özaydemir, İbrahim Ünlü, Osman Taner, Mehmet Mızrak, Nurettin Yürekli, Yusuf Kazan, Muharrem Üçer, Süleyman Sucu, Necmettin Çelikhan, Hakkı Kutsal.

GİRME VE ÇIKMA

Mad. 5 — Sendikaya girme şartları şunlardır :

a) 18 yaşını bitirmiş bulunmak,

b) Türk tabiiyetinde bulunmak,

c) Medeni haklara sahip bulunmak,

d) Haysiyet veya namusu muhil veya ağır hapsi mültezim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlâle saik fikir ve hareketlerle şöhreti olmamak,

e) Fiilen mensucat sanayiinde işçi bulunmak,

f) Kuruluş amacını açıklayan beyannamede ve bu tüzükle ona bağlı dahili talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmayı kabul etmek,

Madde. 6 — Aşağıda yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarılır:

a) Yabancı bir devletin siyasetine, propogandasına, fikir veya kanaatının yayımına veya gerçekleştirilmesine âlet olanlar,

b) İş kanununun 1 ci maddesinde yazılı işçi vasfını devamlı surette kaybedenler,

c) Millî menfaatlere ve milliyetçiliğe aykırı hareket edenler,

d) Bu tüzük ve buna dağlı dahilî talimatname hükümlerine müstemiren riayet etmiyenler,

e) Sendikaya vermeyi taahhüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya üç ay vermeyenler.

f) İşçiliği şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar.

g) Giriş şartlarını gösteren beşinci maddenin b, c, d, ve e fıkralarındaki durumlarını kaybedenler,

h) Sendikadan ayrılmak istediğini yazı ile bildirenler.

(Medeni kanunun 63 üncü maddesi mucibince üye istifa tarihinden itibaren altı geçmeden sendikadan ayrılmış sayılmaz.)

Madde. 7 — 6 cı maddenin (b) ve (h) fıkralarına göre sendikadan ayrılanlar isterlerse sendikaya ait yardımlaşma sandık ve tesislerile ilgilerini devam ettirebilirler.

Madde. 8 — 6. cı maddenin (a, c, d, e ve f) fıkralarında yazılı fiilleri yapanlar hakkında 4- ci madde gereğince muamele yapılır.

Madde. 9 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

SENDİKANIN YAPACAĞI VE YAPAMIYACAĞI İŞLER

Madde. 10 — Konya Ereğli Mensucat işçileri sendikası tüzel kişi olarak Genel hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunabilir:

a) Üyeleri adına genel sözleşmeler akdetmek,

b) Sendikaya bağlı işçilerle iş verenler arasındaki iş ihtilâflarında yetkili hakem kurullarına vesair merciler ihtilâfın konusu hakkında mütalâa bildirmek ve hâl şekli hakkında istekde bulunmak,

c) İş verenler, sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aşağıya düşürmek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını tetkike yetkili merci ve hakem kurullarına baş vurmak,

d) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihtiyarlık ve ölüm halleri için üyelerine kanunlarla ve bazı iş yerlerinin hususi yardım hizmetlerile temin edilmekte olan yardımlar dışında yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyeleri ve aileleri namına sigorta sözleşmeleri akdetmek,

e) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarla genel sözleşmelerden ve mesleğin müştereken menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta haklarının aranmasında hakkını isteyen üyelerine ve mirascılarına hukukî yardımlarda bulunmak ve bunları temsilen dava açmak ve husûmet kabul etmek,

(Devamı var)

ŞAKA MATBAASI

Eskişehir şeker sanayii işçileri sendikası

Ana Tüzüğü

Sendika Memurları

44 — Sendikanın işleri genişledikçe ve tüzükte yazılı hükümlerin yerine getirilmesi yukarıdaki maddelerde sıfat ve görevleri belirtilen sendika teşkilâtının gücü dışına çıktığı zaman, sendika tarafından işin gerektirdiği sayıda, memur ve müstahdem hizmetliler kullanılabilir. Memur ve hizmetliler, yönetim kurulu tarafından tayin olunur ve hizmetten çıkarılır.

Malî hükümler

45 a — Sendika üyelerinin ödiyeceği aidat ayda 100 kuruştur.

b — Sendikanın geliri üyelerin iş bu tüzüğe ek talimatnemeye göre yılda 120 lirayı geçmemek üzere alınacak aidat, bankada yatan paraların veya tahvillerin faizleri, kooperatif ve müsamere gelirleri, sendikaya karşı sevgi gösteren hayırsever kimselerin ve yarı makamların yapacağı bağışlar ve kanunlara göre gelir kayit olunanabilecek diğer tahsisattan ibarettir.

Her nevi tahsilât karşılığı sendikanın mühürü, başkan veya başkan vekilinin imzasını taşıyan dip koçanlı ve sıra numarası bulunan makbuz verilmesi mecburidir.

46 — Her nevi sarfiyat, bütçe dahilinde yapılır. Bütçe harici yapılan sarfiyattan yönetim kurulu müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Sendikanın talimatnamesi

47 — İş bu tüzükte belirtilen amaclara varmak, sendikaya düşen görevleri hakkile yapabilmek, ve sendika teşkilât mensuplarının yetkilerini, görevlerini, çalışma tarzlarını ve karşılıklı münasebetlerinin cereyan tarzını tesbit etmek üzere şeker işçiliğinin hususiyetlerini göz önünde tutan bir talimatname hazırlanarak yönetim kurulu asil ve yedek üyeleri, denet kurulu ve haysiyet divanı üyelerinin hep bir arada toplandığı bir mecliste görüşülür ve kabul edilir. Bu talimatnameden yeter sayıda bastırılarak sendika teşkilâtı mensuplarına verilir ve üyelerin tetkikine hazır bulundurulur.

48 — Sendika kurucuları şunlardır:

T. C. tebaasından: Ali Öğütverici, Cumhuriyet Mah. Işık sokak No 3 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: İhsan Dağdeviren, İstiklâl Mah. Akarbaşı Cad. No. 106 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: Remzi Elçin, Hoşnudiye Mah. Erdoğan sokak No. 23 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: Mustafa Özkahraman, Hacı Alibey Mah. Dumrul sokak No. 34 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: Suat Talukan Şeker Fabrikası evleri, No. 180 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: Hsnü Hamat Güllük Mah. Artım sokak No. 1 Eskişehir.

T. C. tebaasından: Necati Levent Arifiye Mah. Savtekin sokak No 28 - Eskişehir.

T. C. tebaasından: Yusuf Özbilen İstiklâl Mah. Batırlık Cad. No. 11 Eskişehir.

T. C. tebaasından: Mehmet Ulu Şeker Fabrikası evleri, No. 173 - Eskişehir.

Son